

## Borbás Károly 1945-évi emlékezései.

Ezeket az eseményeket, amiket most leírok, már kissé resemző" kézzel és lassúbb gondolkodással 84-ik évemet táposva írom. Ezért elnézést kérek, ha nem mindig összefüggők a gondolataim, Kérdem orszáral, hogy amikor 1945. október 6-án, amerikai hadifogságból egyhetes utazás után Székesfehérvárra értünk, minden nagyon csodásnak tűnt. Itt még elvittek bennünket a Zámolyi úti laktanyába, ahol megkaptuk az iratainkat. Itt ért az első családolás. Reggel a kapunál kifővet megállítottak, s a rajtam lévő" mémet fehér zsidó ruhán, és a lábamon lévő" bakancson kívül mindent elvettek. (3 db. takaró, 1 pár hosszúszerű amerikai bakancs, 2 dbt amerikai pulóver, 2 dbt 1kg.-os húskonzerv és sok csokoládé). Egy doboz kekszet hozhattam. hazra. Minderektől "megkönnyítve" szombat lévén piaci nap Telerodron, mivel a vonatközlekedés még elég bizonytalan volt, orra gondoltam, hogy lesz itt lovaskocsi Tárpalotáról. Jól is gondoltam, mert kis nézelődés után éppen a szomszédunkkal találkoztam össze. Nagy volt az öröm, hogy családomról is hírt kaphatok és kocsival hazra is visznek. Sajnos a hír nem csak jóról szólt. Arra a kérdésünkre, hogy élnek-e a műleim, azt a választ kaptam, hogy igen, Ők élnek, de a házatok mincs vreg. Egy 10 mészós bomba teljesen elpusztította minden benne lévő" holmitokkal együtt. Éz a ház 1936-ban épült.

(Ödör János)

Természetesen azért nagy volt az öröm, hogy újra együtt a család. Hazatérkezésem után jött két nagybátyám, s habár bognárok voltak, megipitettek egy szobát s én voltam a malterkeverő. Így már nem kellett a nagyszülőknél lakni. Sajnos a ruhám miatt az utcára feltem kimenni, mert itt közel a laktanyához sok orosz katona járt.

Ekkor hallottam, hogy a Sörház utcában lakó Zugor Jóska borsit is az udvarukban lőttek agyon. Hasonlót mondtak gyermekkori jónevű orosunkról, Dr. Zwinkl Pálról is akit állítólag orosz rendelőjében lőttek agyon németes neve miatt. Később a Rákosi kormány a német katonáknak tulajdonította azt a cselekedetet, Hasonló sorra jutott Tóth boltos is, akinek az Arpád (akkori nevén Sörház) utcában volt üzlete. Ő a domoszlói szőlőhegyen élte át a megrobbanást, s jött haza, amikor lelőttek.

Érdeklődtem volt Polgári iskolai igazgatómról is, aki magányosan élt. Ő Waján Károly osztrák származású, nagyon rendes és művelt ember volt.

Annyit hallottam róla, hogy éhen halt. Az akkori körülmények között ez talán hihető is róla, mert Ő biztos nem ment el kérni semmit. Inkább meghalt.

Hát ennyit ezekről az időkről. Én november elején kaptam egy használt zakót, s elkeredtem a negyedik ~~sz~~ polgárit ~~ak~~ amelynek az igazgatója akkor Vass Gyula volt.